

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó & Szomor Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt felperesnek a Sarkadi & Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **Nemzeti Közlekedési Hatóság** (1066 Budapest, Teréz krt. 38.) alperes ellen piacfelügyeleti eljárás tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi január hó 20. napján kelt 3.K.34.926/2008/3. számú ítélete ellen a felperes által 4. sorszám alatt előterjesztett és 5. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 24 000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az integrál vasúti társaság által működtetett vasúti pályahálózat pályakapacitásának elosztását, a pályahasználati díj és a hozzáférés költségeinek meghatározását a felperes végzi. A vasúti pályahálózat igénybevételeinek feltételeit az időszakonként megújított hálózati üzletszabályzat (a továbbiakban: HÜSZ) tartalmazza. A 3.2.1. számú melléklet címe: „Kimutatás forgalomszabályozási szempontból az osztott munkaidőről”. A melléklet 2007. évi, 7.számú, módosítása érintette a vonalain érvényes üzemszünetek eloszlását. Az üzemszünet ideje alatt az üzemszünettel érintett pályaszakaszon a vasúti közlekedés lehetséges, azonban az érintett vállalkozói vasúti társaságnak külön díjat kell fizetnie az üzemszünet megszakításáért. A ugyanazon 2007. szeptember 21-ei keltezéssel egyszer úgy nyilatkozott, hogy az üzemszünethez kapcsolódó költségmegtakarítás 10.230.250 forint, másodszor pedig úgy, hogy a megtakarítás 5.115.130 forint. Az

ellenmondás okát a 2007. október 13-ától érvényes módosítást megelőzően a felperes nem tárta fel. 2007. október 10. napján azonban arról tájékoztatta az alperes elnökét, hogy „Az átvezetett módosítások költségváltozásainak a hálózat-hozzáférési díjrendszerre gyakorolt hatásainak elemzéséhez a-tól a szükséges adatokat megkértük. Ezek alapul vételével az elemzés elkészítése után lehet a pályahasználati díjelemekre vonatkozó hatást bemutatni.”

A módosításra vonatkozó egyeztetések során az alperes jelezte, hogy a változások költségkihatását be kell mutatni, és a használati díjban az esetleges változások hatását érvényesíteni kell. A felperes az alperesi észrevételt nem vette figyelembe, nem mutatta be a költségkihatást.

Az alperes a 2007. november 15-én kelt 134/2007. számú határozatával elrendelte, hogy az alperes a HÜSZ-t módosítsa akként, hogy a 7. számú módosításnak a szolgáltatástartalom változást előidéző 3.2.1. pont mellékletre vonatkozó részét helyezze hatályon kívül. A határozat indokolása szerint az alperes azért rendelte el a módosítást, mert a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 55.§-ának (4) és (5) bekezdései, valamint 3. számú mellékletének I. pontja alapján a HÜSZ szolgáltatástartalom változást eredményező mindenfajta módosítása csak abban az esetben tekinthető jogszerűnek, ha annak a költségekre gyakorolt hatása megvizsgálásra, és - a módosítás hatályba léptetésével egyidejűleg - a hálózat-hozzáférési díjakban érvényesítésre kerül. Ellenkező esetben ugyanis fennáll a veszélye annak, hogy a szolgáltatás tartalmának megváltoztatása a változatlan díjak mellett sérti a lehető legkisebb költséggel való kiszolgálás elvét.

A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az alperesi határozat sérti a Vtv. 55.§-ának (4) és (5) bekezdését, vasútról szóló 1993. évi XCV. törvény (a továbbiakban: régi Vtv.) végrehajtására kiadott, a vasúti pályahálózati díjról és képzésének elveiről szóló 66/2003. (X.21.) GKM-PM együttes rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet) 11.§-át, továbbá a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50-52.§-ai. A Díjrendelet 11.§-ához kapcsolódóan előadta, hogy a költségekhez való igazítás követelményének azért sem tud eleget tenni, mert egyetlen pályavasúti társaságnak sincs Önköltségszámítási és Díjképzési Szabályzata (a továbbiakban: ÖDSZ).

Az alperes a kereset elutasítását kérte, annak megalapozottságára hivatkozva.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A Vtv. alapján megállapította, hogy még abban az esetben is kötelező lett volna az előzetes elemzés és vizsgálat, ha azok eredményeként a változásnak nincs kimutatható hatása a díjakra. A módosított HÜSZ-t a felperes anélkül léptette hatályba, hogy meggyőződött volna a költségváltozás mértékéről: annak elenyésző volta ugyanis elemzés nélkül nem bizonyított. A felperesnek vizsgálnia kell, hogy a HÜSZ szerinti díjakra érvényesül-e a költségalapúság és a legkisebb költség elve. A Díjrendelet 11.§-ának (1) és (2) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem

helytálló a felperesnek az ÖDSZ-ek hiányára való hivatkozása, mivel az elsősorban felperesnek róható fel, mert nem alkotta meg az azokhoz szükséges alapelveket. Megállapította továbbá, hogy a közigazgatási iratok alapján az alperes minden szükséges tényrt figyelembe vett. Hangsúlyozta, hogy a jogsértés nem abban áll, hogy a költségkihatás nem volt kimutatható, hogy elenyésző, hanem abban, hogy a felperes ezt a kérdést nem is vizsgálta. A peres eljárás során becsatolt felperesi kimutatás költségelemzést nem tartalmaz, így a felperes által előadottak bizonyítására nem vehető figyelembe.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításával szemben az alperesi határozat sehol sem rögzíti, hogy a HÜSZ módosított tartalma a Vtv. 55.§ (4)-(5) bekezdéseibe ütközne. A határozat nem állította, hogy a HÜSZ ellentétes lenne a Vtv-ben foglaltakkal: a „fennáll a veszélye annak, hogy ...” fordulattal csupán felvetette ennek lehetőségét. A lehetőség azonban nem biztosít jogot a HÜSZ módosításának elrendelésére. Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesi határozat meghozatala időpontjában egyetlen egy hatályos jogszabály sem tette a felperes feladatává a HÜSZ-t érintően a költségszámítások, költségellenőrzések elvégzését. Téves továbbá az elsőfokú ítélet azon megállapítása is, hogy az alperes minden szükséges tényrt figyelembe vett és feltárt volna. Az alperesnek a jogszerű határozathoz tartalmi jogsértést kellett volna megállapítania a HÜSZ-ben: a költségadatok tekintetében az alperes vizsgálatot nem folytatott, adatot nem szerzett be, így nehezen állítható, hogy az alperes a tényállást teljes körűen felderítette volna. Egyébként az elsőfokú bíróság előtt a felperes által becsatolt táblázat nem a költségelemzés elvégzésének igazolására szolgált, hanem csupán be kívánta mutatni, mily csekély mértékben változott a közvetlen költségének töredékét kitevő szolgáltatás. A felperes jogszerűen amúgy sem állapíthat meg önmaga költségeket, mivel az a Díjrendelet 11.§-a szerint nem az ő feladata, hanem a pályavasutaké. A-tól erre tekintettel kért felvilágosítások ugyan eltérnek egymástól, de megerősítik az elenyésző költséghányadra vonatkozó tényrt. Álláspontja szerint igen szomorú, ha az alperes nem tudott a kimutatás tartalmáról. A közvetlen költségeit az alperes ismeri, a szolgáltatás leírás nyilvános: minden adat az alperes rendelkezésére állt a költségek elenyésző voltának megállapításához.

A Díjrendelet elsőfokú bíróság által is hivatkozott 11.§-a kapcsán az elsőfokú ítélet iratellenes rója a felperes terhére az ÖDSZ hiányát, mivel az elsőfokú bíróságnak a Fővárosi Ítéltábla által is helybenhagyott 7.K.32.642/2007/11. számú ítélete már megállapította, hogy a felperes ebben a körben csupán formális jogsértést követett el.

Az alperes nem terjesztett elő ellenkérelmet.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az alapul szolgáló tényállást feltárta, következtetésével a másodfokú bíróság érdemben egyetért. A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki.

A hálózat-hozzáférési díjak meghatározásának szabályait a Vtv. 55.§-a tartalmazza. A Vtv. 55.§-ának (4) bekezdése szerint a díjszabási rendszernek ösztönöznie kell a/ a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat kapacitásának hatékony kihasználását, b/ a hozzáférésre jogosultak lehető legkisebb költséggel való kiszolgáltatását, c/ a vasúti társaságok gazdálkodási eredményeinek javulását. Az 55.§ (5) bekezdése rögzíti a hálózat-hozzáférési díjak meghatározásának elveit, az egyes szolgáltatás típusokhoz igazodva a költségek és ráfordítások alapulvételének, az arányos díjszámításnak a követelményeit.

Az alperes határozatával azért kötelezte módosításra a felperest, mert a felperes nem vizsgálta a módosításnak a költségekre gyakorolt hatását.

Mivel a felperes az a szervezet, amely meghatározza a pályahasználati díjat, a hozzáférés költségeit, eljárása során mindenkor, a díjképzés minden fázisában alkalmaznia kell a Vtv. szabályait. A felperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben tehát a Vtv. szerinti hálózat-hozzáférési díjak meghatározására vonatkozó szabályoknak nem csak a befejezett díjképzésben (a fellebbezés szerinti „tartalmi jogsértésben”), hanem a díjképzés folyamatában is érvényesülni kell, függetlenül a végeredménytől. A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a lehető legkisebb költséggel való kiszolgáltatás sérelmének „veszélye” elégséges a Vtv. szerinti díjképzési szabályok sérelmének megállapításához.

A díjképzéshez szükséges adatok beszerzésének mikéntjét a Vtv. nem szabályozza, és erre vonatkozóan az alperesi határozat sem tartalmaz megállapítást. A módosítás folyamatának kifogásolása során az alperesnek nem is kellett vizsgálnia, hogy az adatokat a felperes honnan és hogyan szerzi be: az alapul szolgáló tényállás annyi, hogy bár a szolgáltatás tartalom változott, de a felperes nem vizsgálta annak a költségekre gyakorolt hatását. Ezen körben az alperes eleget tett a Ket. 50.§-a szerinti tényállás tisztázási kötelezettségének.

Azt, hogy ez a változás milyen mértékben hat a költségekre - és így a díjra - a felperesnek nem a peres eljárásban kellett kimunkálni, és a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem az alperesnek kellett kiszámolni a különböző forrásokból - a felperes hivatkozása szerint - rendelkezésére álló adatokból. Erre tekintettel az alperesi határozat jogszerűségének bírósági felülvizsgálata során nem releváns, hogy van-e vagy nincs, és ha nincs, akkor kinek felróható okból, az egyes szolgáltatásokra vetített költségek meghatározását, a költségfelosztás módját, a pályahasználati díjak kalkulációját és a teljesítménymérés módszerét tartalmazó, a Díjrendelet 11.§-ának (2) bekezdése szerinti ÖDSZ.

Itt utal a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy az adatok beszerzésére a felperes tett lépéseket, de a 2007. szeptember 21-ei keltezésű nyilatkozatai közötti ellentmondást a HÜSZ módosítását megelőzően nem oldotta fel, és az alperes elnökéhez intézett bejelentés szerint, csak a hatálybalépést követően kívánta elvégezni a költségváltozás díjrendszerre gyakorolt hatásának elemzését.

A felperes fellebbezésében, annak kapcsán, hogy az ÖDSZ-ek megalkotása során elkövetett felperesi jogsértés csak formális, tételesen hivatkozott az elsőfokú bíróságnak a Fővárosi Ítéltábla által "helybenhagyott" 7.K.32.642/2007/11. számú ítéletére. A fellebbezésben előadottakkal szemben azonban a Fővárosi Ítéltábla a 4.Kf.27.425/2008/9. számú ítéletében - amely részben megváltoztatta és csak részben hagyta helyben az elsőfokú ítéletet - a következőket állapította meg: „Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperesnek a Díjrendelet 11.§ (2) bekezdés alapján volt kötelezettsége az ÖDSZ-ek elkészítésének alapját jelentő elvek meghatározására, tévedett azonban súlyának értékelésében. A felperest terhelő eljárási kötelezettség semmiképpen nem volt formális."

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy a felperesi fellebbezésben előadottak nem alkalmasak az elsőfokú ítélet megalapozottságának vitatására. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperesnek költsége nem merült fel, míg a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a fellebbezési illeték viselésére.

B u d a p e s t, 2009. évi szeptember hó 2. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül: